

oskatak-kisiskachewan sepe

mamawe nepe astwawin pametawin

atet kestānechekana nepe astwawen oche

wetamakāwin

oma nanakachetawe kanāchekāwin Carrot River Integrated Watershed Management Plan (IWMP) ka echekatāk nepe oma kanaanakachetanewak.

omese kake ese osechekatāk oma IWMP, eke wechāwakanetochechek Kelsey Conservation District, Manitoba Sustainable Development, eniniwe wetawena, onasowāwen ota oche, oteneskāwe eniniwak ekwa eniniwak nepe astwanek oche, ke mamawe wesechekānetowak ā keyonastachek nepe kestānechekāwena ekwa sapotaschekāwena oma oche IWMP. 2015 kekesetanewan oma IWMP keke etaschekāwena mena totamowena metatat uske ese esko.

wesakemin onekap

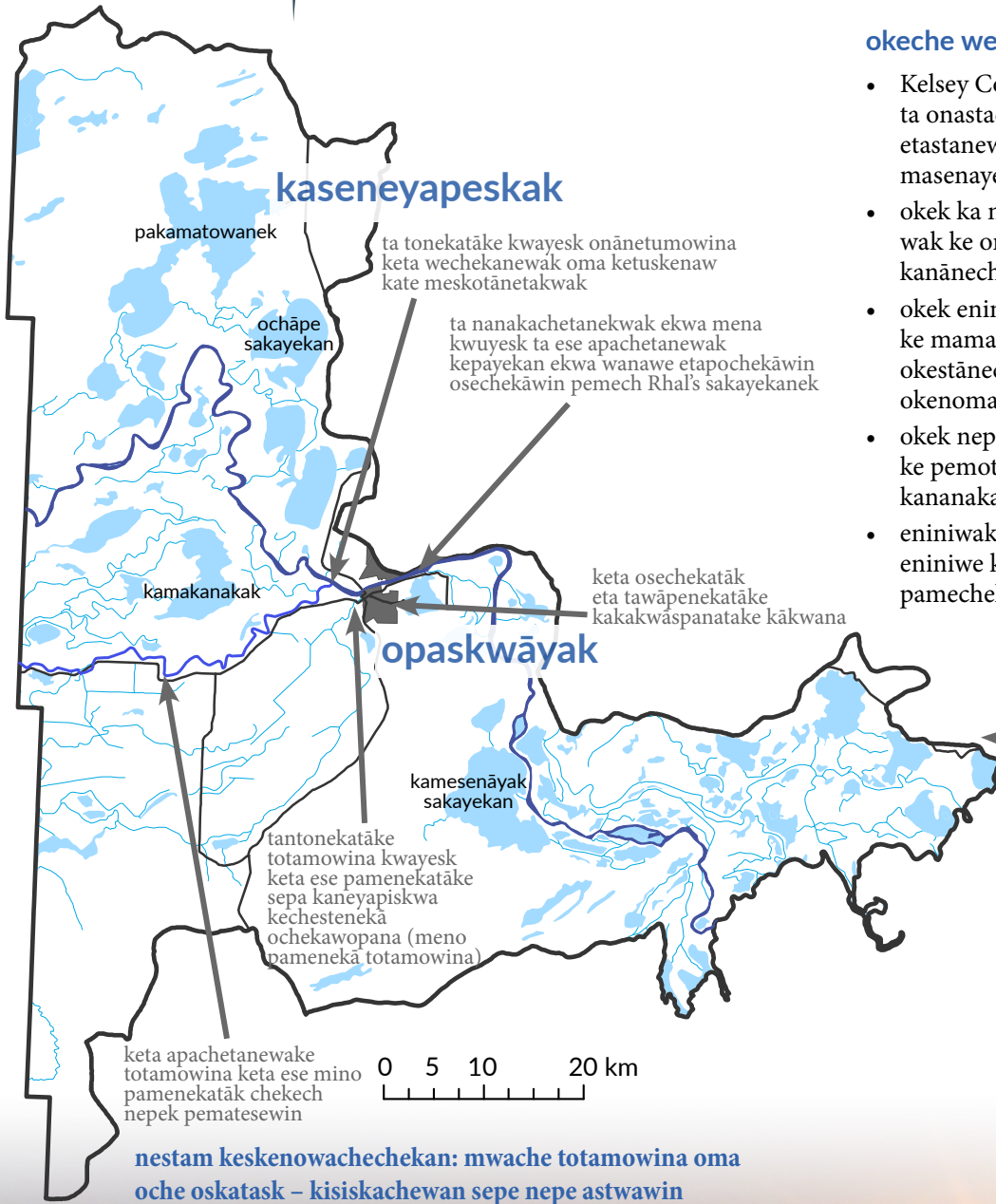

kwayatusta keskenomachetowenatik ekwa wetumakāwin oke oche nanatok nepe mache kākwana

esenakwak oma oskatask – kisiskachewan sepe nepe astwawin

- oma oskatask – kisiskachewan sepe nepe astwawin esechekāpanew keta aneskostāk Manitoba oche esko Saskatchewan River Basin ota ā oche panew Rocky Mountains ekwa Montana, ekwane atetamon akamek nesto pesketaskeya esko Lake Winnipeg ota Manitoba.
- 4,821 km² espechaw
- 11,000 eninewak weketamek
- metone napakachaw
- askaw nepe menokamen askaw mena namwach
- waskech nepe wechetanewan ta pemechewak
- nanatok towa weketamak mestekwak, sakayekana, sepeya, totoskamek uskeya, ekwa maskākwa

okeche wechekāwak

- Kelsey Conservation District ke menawak ta onastachek omānew tochekāwin kake etastanewak oma “nepe kanānechekā masenayekan” keta pemechesayekatak
- okek ka nanakachetachek eniniwak, wena wak ke onasowatamak tate etastanewak oma kanānechekātotamowen
- okek eniniwak ka apachetachek oke nepeya ke mamawenamak okeskāneṭamowenewawa, okestānechekāwenewawa ekwa okenomacheyowenewawa
- okek nepewe astwawen onanakachetawak ke pematāstamāwak eniniwa ekwa okek kananakachetachek omānew atoskāwen
- eniniwak westawaw ke pakenamakāwak eniniwe keskenomakāwena ekwa enato pamechekāwen

nestam keskenowachechekan: mwache totamowina oma oche oskatask – kisiskachewan sepe nepe astwawin

esenakwak oma nepe astwawin

oke kepayekana ekwa nepewe sepekanesa mestaye ke meskoche pemapotawak nepenew, wanawetemawek nepewe astwawenek ke osetanewana neso emesake keche kepayekana. ekwane oho ka pakameskakek nepenew ta espetakamenek ota oskatask – kisiskachewan sepe nepe astwawenek.

oskatask – kisiskachewan sepe ka kechemapotāk eta useske

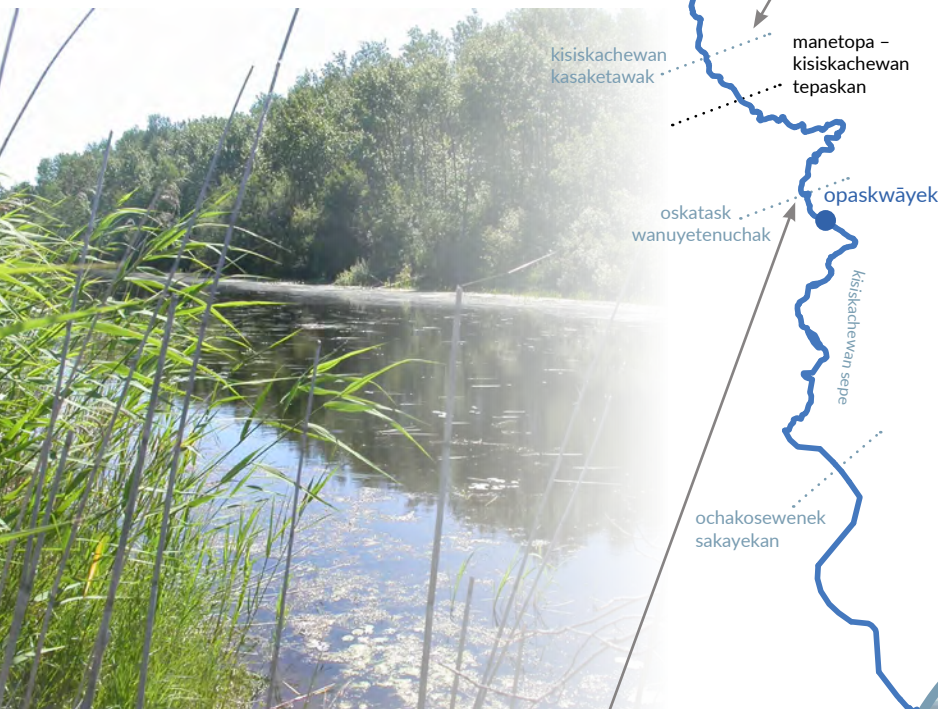
ekota oma ka wetakwak oskatask – kisiskachewan sepe nepe astwawenek, ewako pāyak mwache mesekamek nepe otā North America oche, oma eta ka kechemapotāk useske

- ekota pemapotew kisiskachewan sepe kesewak opaskwāyak
- poko towa uskewe kākwana ota netawekena
- keskānechekatew penāsesak omānew otetawenewak

waskech nepe ese menokwamek

oma ka mosakenekatak nepe ese menokamek omānew apachetawak Water Quality Index esenekatew, nesometanaw neyanosap nanatok wetamakāwena apachetanewana nepe ese nanakachetanewak. ekota oche omese etastawak nepenew: metone menokamen, menokamen, menokamesen, nayenekok menokamen, ekwa mwach menokamen, oma anoch ka uskewak 2003-11 etamak kisiskachewan sepe nayenekok e menokamek ekwa askaw menokamesen.

kamayepanek mesipawestek penāseskotew osechekākamek

kestekanek ka ayak astwawin nepe

- ewako oma mawache kewātenok eta ka ayak kestekwā uske ekwa peseskewe puskwa pameyona ota Manitoba
- oma astwawin nepe aspwāne metotam kepayekana ekwa ka sepwāpayekatak nepe kestekan uske kanānechekāwin
- kenāses netawekemakan kestekan ota espeche sawanok chekāma metatat kesekawa awasemā wetakwana oma ka nepek

tanse esewechekatāke nepe astwawina kestānechekāwina

metone kwayesk ta ese nesetochekatāke oke kestānechekāwina ekwa oke kenomacheyowina, oke onanakachetawak nepe oche ke weche mamawepemāwak oteneskāwenenewa keta onastachek tanse kāke ese nesetotamakāchek ekwa ta nekanas tachek oke kestānechekāwina tepenawā uske ekwa nepe oche. ekwane oke mawache kakestānechekatāke oke nanatok kenomacheyowina. enenewe keskenomakāwin, ekwa nakachetawin mākewin ke apachetanewana ta onastanewake ohe nesto kestānechekāwina nepe astwawineke oche.

nesto nepe astwawin kestānechekāwina

- waskech nepe kawaskawemakak
- ese menokamek nepe
- menoyawin mena pemacheyowin eta ka mamawe pemachemakake nanatok netawekechekana nepe oche

nepe astwawin kestānechekāwin estaschekāwina

waskech nepe ka waskayemakak	ese menokamek nepe	menoyawin ekwa mamawe pemacheyowin
ne kestānetānan waskech nepe tochekāwin ekwa mena oke : kepayekāwen, uske sapopachekāwen uske pastāke, ekwa tepenaw kestekāwen ota oche.	ne kestānetānan nepe kamenokamek kamenekwanewak ekwa nepe mātawā esechekāwenek ese. emenokamek nepe wechekāpanew menoyawen wetawenek ekwa mesewā uskek waskawewenek meno pemachekāpanew.	ne keskānetānan oma nanatok peseskewe ekwa uskewe opeketowena. ne keskānetānan entawānechekatāk ta maskawastāke pempanechekāwena ta kanawānechekatāke pekwtatuskeya ta pasekonekatāke kākwana kake sewanachetanewake nanatok atoskāwenek oche.

mwache manāyekāwena

waskech nepe ka waskayemakak	ese menokamek nepe	menoyawin ekwa mamawe pemacheyowin
<ul style="list-style-type: none"> • metone kwayesk ke meskotastanewak oma nepe astwawin ekwa atet oke uskeya mamesetotamak kepayekana eka ta neskepāk • namoch kwayesk ke sekasekawan nepe wāsa namoch naspech netamachewan ekota oche neskepāwa wetawena ekwa kestekan uskeya • papetosastawak okemawewin omānew pametamasowin tanse kāke ese pametanewak nepe ota oke uskeya kapapisketastāke 	<ul style="list-style-type: none"> • poko ta tepe apuchetanewake oho sakayekana maskākowa ekwa petapākwa mātawā esechekāwenek ese ekwa menekwā napok ese aseche peseskewe uski ese • okek ka apachetachek uski nanatok atoskāwenek osechekāwenek, ekwa kestekanek esechekāwenek ese, ekwane ohe keyapech sewanachetawak waskech nepeya ta ese menokameneke 	<ul style="list-style-type: none"> • oma ka waske tapotāk nepe mestaye ke meskotapotāw oke oche nepekamekwa. ke sewanachetawak nanatok nepewe pematesewin • nanatok towekan kākwana ke pātapotāwa ota nepewe astwawineke

mwache totamowina

waskech nepe ka waskayemakak	ese menokamek nepe	menoyawin ekwa mamawe pemacheyowin
<ul style="list-style-type: none"> • keskānetamowāwin poko ta pemotatanewak newak peche ota pesketuskek ekwa ota wechetowenek MB ekwa SK • ta sekesekekatāk poko mamawechetowin ta nanakachetanewak enekok eskopāk nepe ekwa enekok epemechewak tastawech MB ekwa SK mākwach eyastasenewak neskepāwin oche • ta tonekatāke kwayesk onānetumowina keta wechekāwenek oma ketuskenaw kate meskotānetakwak, ate mechātopanew ka pemapotāk nepe, kestekane pukameskakāwin ekwa nanatok osechekāwina ka mametonānechekatāke tate openekatāke 	<ul style="list-style-type: none"> • akoskewata monawopana ka pone apatake kāchewak nepe astwawineke • ta kanawapuchekatāk tanse tatase nayepanek ta kanānechekatāke nanatok asenewe wachekanesa mosakahikanek ekwa opaskwayak oche • keta osechekatāk eta tawāpenekatāke kakakwāspanatake kākwana kāchewak nepe astwawineke • poko ta kanawapuchekatāke ka keseyapotāke kemewanopoya ota otānak opaskwayak ekwa ta kawatastāke nanatok onawopaha keke kemewanapoy astwawina ekwa maskāko uskeya • ta kestekachekatāk oma kasetakaneskak uski keta anayekatāke kawatakameskake uskeya 	<ul style="list-style-type: none"> • takakwachekāmonanewak ta osechekatāk kechestapochekekākamek chemana oche ota ohe meskanawa 6 ekwa 60 ekwa 10 ekwa 60 • ketawechechek okek otatoskāwak namew nanakachetawin onaschekāwineke ese keta kakwā puspeyachek namewa kisiskachewan sepe oche • keta onastanewak ekwa tasesekesekekatāk oma kestekane sewanache asakāwin • keta sekesekekatāk ekwa ta sekemetonanewak papamotāwowen oche esechekāwena kāchewak ota nepewe astwawineke

eniniwe wetawena

kakenaw eniniwak mesewā otā nepe astwawinek tapwātamak omanew nepe astwawinek onaschekāwen ese kanatanek ekota oche ta ese manachetanewak ekwa ta wechekatāk esekanatak kespen we mekoskachetawak oskatask ekwa kisiskachewan sepeya ekwa eta oche ka otapotāke. mamawe wetamakāwen, ekwa ate ese nanayepanew kwayesk ta nanakachetanewak oma uske ekwa nepe mākewena kāchewak ota nepe astwawinek, ekwa mena kakenaw eniniwe uskeya ekwa mino pmatesewew uskeya.

ekwanek oke eniniwak ota oche wetawena ke wechetawak omānew IWMP osetawen: Opaskwayak Cree Nation, Mosakahikan Cree Nation, ekwa Northern Affairs wetawenek Mosakahikanek. mino pmatesewin ekwa kwayesk nekan etapewen ke setoskamak omānew etaschekāwenew, mena okek asenewachekanesa, meskotānetamowin oma oche uske kate meskotānetakwak, ekwa mino pmatesewin keskānetamowin ke mamawe usetenekatāwa osetanewak oma etaschekāwen otā nekan ātapenanewak.

mino pmatesewenek ka esekanawapachekatāk oma nepe astwawin

ewako oma pāyak sepe kakenaw eniniwak ka kanatānetakek omino pematicsiniwak oche. ota nepe astwawinek kayache eniniwak mestaye kestānetamak nepe chekāma nepe pmateseskakew mena kanatānetakwan eniniwe pmatesewenek ese. kātāyak ke anesko mākewak mechemach keskenomakāwen kakekā oma nepe ta kanānechekatāk ta menokamek ta menekwanewak, ta kenosāsak, mena eniniwe pmatesewen ekwa eniniwe esechekāwenek ese.

kayas oche eniniwak ke pemotāwak mena ke nochekenosāwak ota kisiskachewan sepek ekwa petapākok. meskotamak kātāya enekok kate pakwake sepeya oke kepayekana oche ekwa mena akawach e netaweke makake kākwan osam ota Saskeram pekwaskek oma nepe ka kenomachetanewak. mestaye pupenachepanew useske ekwa useskewan ekota oche moch kenetaweketowak kenosāwak. mestaye mekoskatānechekatew kenosāwak oche eka awasema tanetaweketochek. kespen eka atoskachekatākwake kwayesk ese, ohe nepeya namoch keta espanew ta pmatesechek nanatok nepewe peseskesesak.

kātāyak keskesewak kake ese pemachesochek ota oche kisiskachewan sepek, nanatok towa kenosāwa eke oche otapaneyochek ekwa tapāpoko eke menekwāchek nepe sepek apo sepesekanesek oche. keskesewak maskwameya utamek maskākok eyapacheyachek emākwa nepenek etakaschekāchek ekota oche. ekwānew omānew otuskewak kisiskachewan sepe ekwa oke kāchewak uskeya. mino pmatesewenek ese etapachetawak ekwa notā kanānetamak ochawasemesewawa ekwa nekanok otneskotapanewawa.

waskech nepe nanakachetawin

oskatask – kisiskachewan sepe IWMP, oma onaschekāwin (waskech nepe nanakachetawin) ke mamawe nekatew keta kwetocheكاتāke oho:

- ta achenekātāk neskepāwen apo take kepetenekātāk eka ta neskepāk
- mametonānechekātāwa nepewe pematsewena ekwa nepe ta ese menokwamek
- ta keskānechekātāk espek meskotānechekātāke uske
- keta keskānechekātāke nanatok mātawā esechekāwena

keta ka nawapachekātāke nanatok kāchewak mawache manāyekāwena ekwa uske ka etatenak, nāwo oho waskech nepe wa kanānechekāwi wetawena ke onakechekātāwa oma oche nepe astwawin.

kanānechekāwin eta nepe ka ochipaneke

oma oskatask – kisiskachewan sepe IWMP mena apachetaw omānew onaschekāwin keta ese nanakachetanewak eta oma nepe ka menekwanekwak ka oche paneke nepewe astwawineke oche, eta ka oche paneke nepe nāwo nepe kamekwa eta oche provincial okemawin ekwa neso federal okemawenek oche ke kanawapachekātāwa pakan ese ekwa kakenaw ohe wapachekāwa ekwa etaschekāwena ke masenayekātāwa ota IWMP, ekwane ohe kakwechekāmowena

- takepayekātāke ka pone apatake monahopana
- ta nanakachetanewak eta nepe ka oche moskemakak utamaskamek
- kwayesk ta keskenomakanewak keta ese pamechekātāke oho makakwa eta machapoy kakechestenekatek ekwa ka nepatanewak mache kākwan
- keta tochekatāk oma kanawapachekāwen nepe eta ka ochepaneke Opaskwayak Cree Nation ekwa Mosakahiken Cree Nation oche

nepe otacheowin kanānechekā tepaskana

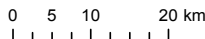
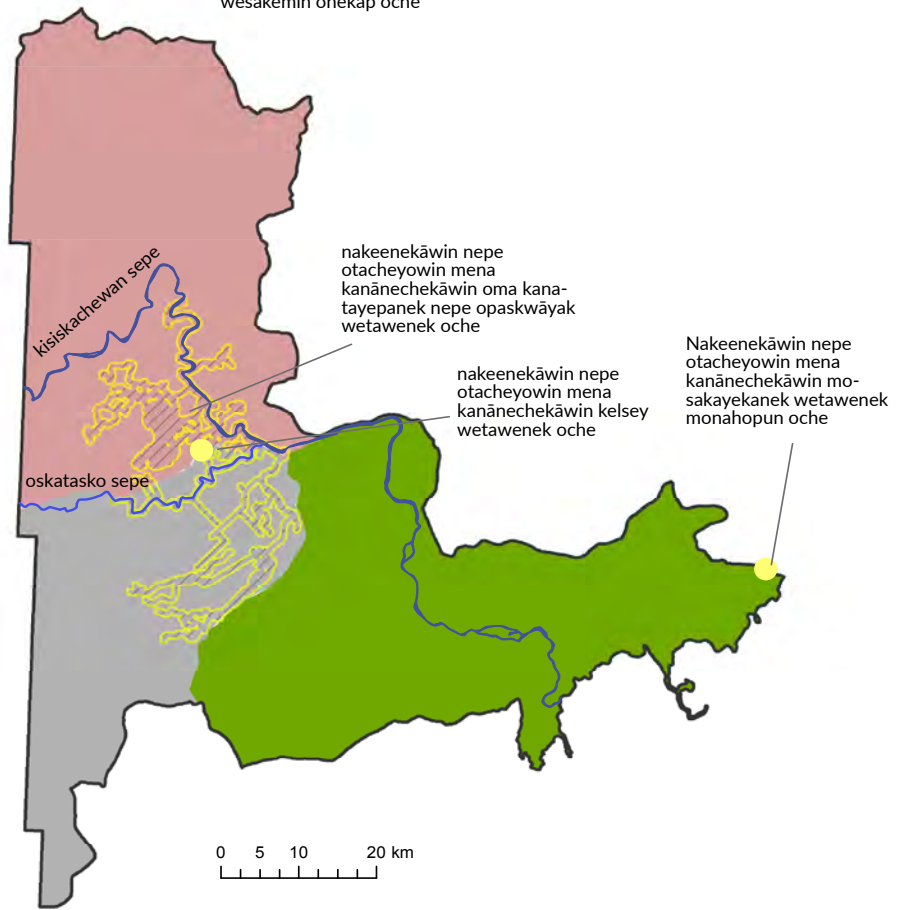
- utamek uske nepe otacheyowin kanānechekā tepaskan
- waskech nepe otacheyowin kanānechekā tepaskan

waskech nepe totamowin tepaskana

- wesakemin onekap
- kamenaskak / kanātenāyak kisiskachewan sepe etakasaketawak
- kaseneyapeskak / kamakanakak
- oskatask wanuyetenuchak

akeenekāwin nepe otacheyowin oche nanakachetawin kanatayepaneke nepe wesakemin onekap oche

nesto keskenowachechekan: waskech nepe totamowin ekwa nepe otacheyowin kanānechekā tepaskana ota oche oskastask – kisiskachewan nepe astwawenek

Cree translation by Mabel Bignell
opaskwayak, MB

oma Kelsey Conservation District mosche pametanewan moche soneyakāpanew maka enato onasowāwenek oche pempanetanewan ekwa tepayekatew ota oche provincial – municipal wechekāwenek okemawenek. oma wetawen poko keta pemotatat astwawinek nepewe etānechekana ekwa ta onastanewake towa tachekānetakwake etaschekāwena awasemā ta meno ayak useske, ekwa nepe, nepek netawekechekana ekwa chekech nepek pmatesewen, mena ta kawatastāke keskenomasowe etaschekāwena.

kespen awasemā ke notā keskāneten wetamakāwen apo kentawānenten masenayekanes oma oche oskatask – kisiskachewan sepe IWMP otā kake pā ese masenayekan apo kake pā ayamen.

Kelsey Conservation District

Box 1860
The Pas, MB R9A 1S3
Phone: 204.623.3353
Fax: 204.623.4474
kelseycd@mymts.net

Manitoba

